

moj novi minimulti

Prvi eksperimentat

Slana morska voda

Ovo trebaš:

staklo, jaje, vodu, sol

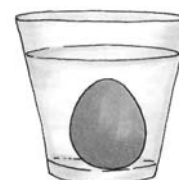

Djelaj ovako:

Vrži jedno jaje u staklo.

Zatim napuni staklo s vodom.

Umišaj u vodu puno soli.

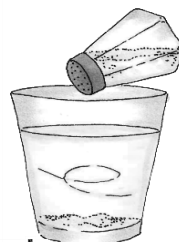

Ča/Što se stane?

Jaje je lakše nego slana voda

i zato se podigne na površinu.

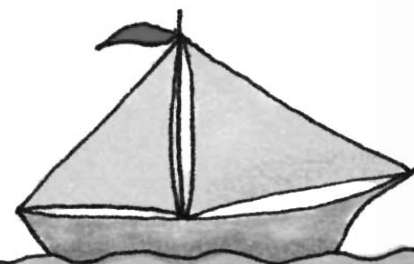
Slana voda je teža nego čista voda.

Si se ti već jednoć u morju kupao/kupala?

U morju pluju predmeti lakše nego u slatkoj vodi.

Morska voda nosi, kad sadržava soli.

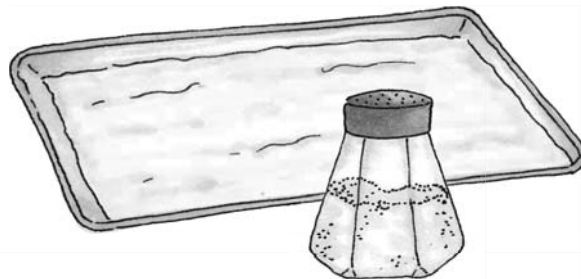

Drugi eksperiment

Zač?/Zašto?

Ovo trebaš:

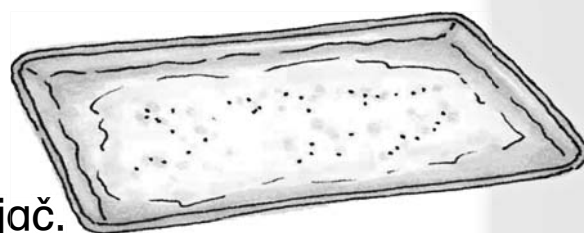
škuri podmetač, sol, vodu

Djelaj ovako:

Pusti samo malo vode na jedan škuri podmetač i ju posoli.

Stavi podmetač na prag ili na grijač.

Ča/Što se stane?

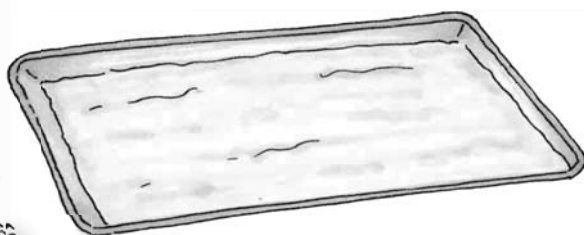
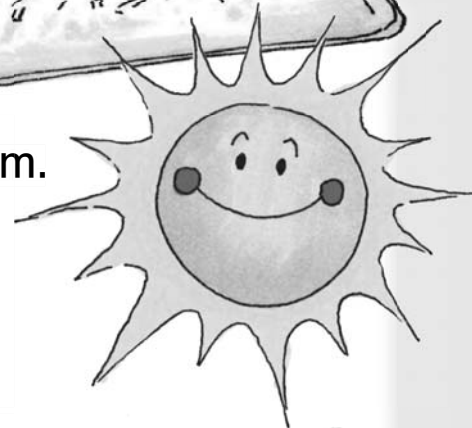
Jedan dan kasnije se voda ispari i ostane samo sol.

Sada vidiš opet kristale.

Pokusi ov eksperimentat s cukorovom vodom.

Ča/Što se stane?

k: čitanje, sastavljanje tekstov
učvršćivanje motivacije i razumivanje čitanja

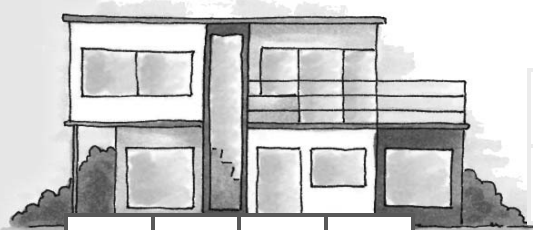
minimulti novi moj

Svagdir je lipo, ali doma je najlipše

Ispuni pravilno!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	Č	Ć	D	DJ	DŽ	E	F	G	H	I	J	K

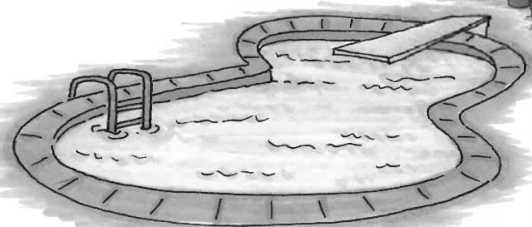
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
L	LJ	M	N	NJ	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž

24	26	1	19

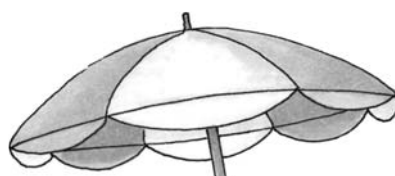
24	27	19	3	9

2	1	29	9	19

21	4	1	17	13	29	1

24	27	19	3	21	2	23	1	19

24	27	19	3	9

24	16	1	6	21	16	9	6

21	24	26	1	19	13		6	21	18	1	!

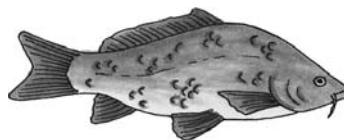
Živine u potoku i rijeki

Nadopuni pravilne riči u tekst!

U potoku živi p _____ .

Ribar lovi š _____ a u rijeki.

U vodi vidimo ž _____ u .

_____ lovi ribe udicom .

Na vodi pliva/pluje r _____ .

U zraku leti l _____ i k _____ .

Na ubrovi puzi p _____ .

Ovo su riči:

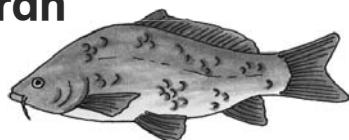
pastrva

žaba

šaran

raca

ribar

puzipave

komar

libela

k: čitanje uz razumivanje
proširenje rječnika, staviti riči na pravo mjesto

minimulti novi moj

Rješi ganjku!
Pogledaj slike točno!

13

2

3

7

11

6/5

1

8

4

9

10

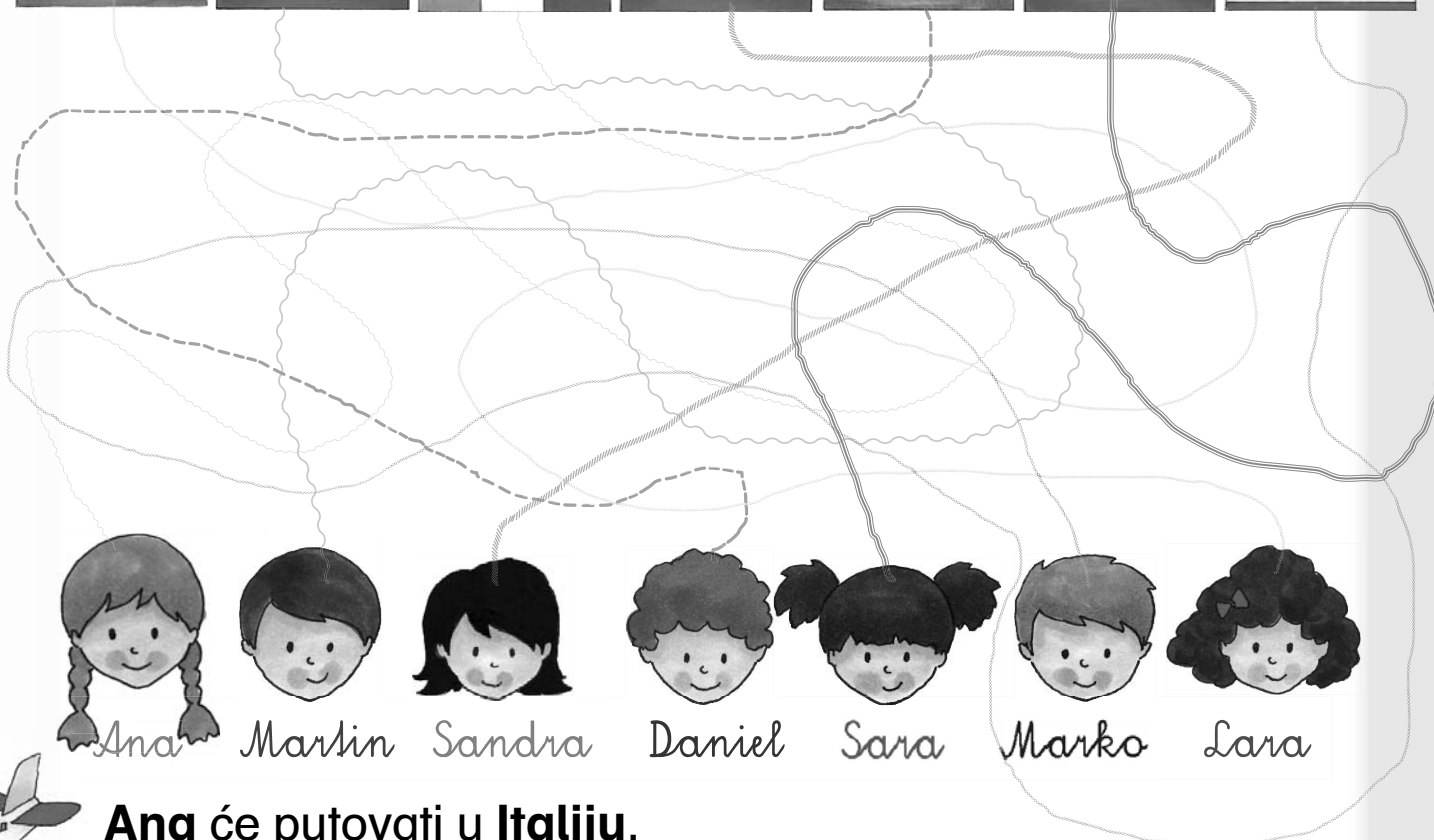
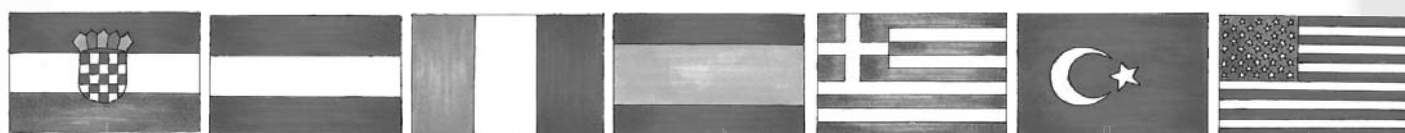
12

labda, suncobran, morje,
očalji, sunce, ležaljka, krljača,
knjiga, melona, kufer, avion, ručnik

Kako ćedu dica putovati?

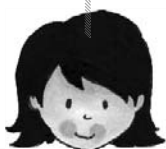
Poglej u koju zemlju ćedu dica putovati u prazniki?
Onda napiši rećenice.

Ana

Martin

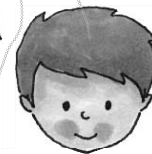
Sandra

Daniel

Sara

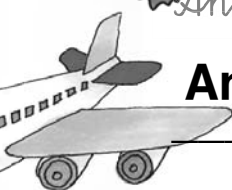

Marko

Lara

Ana će putovati u Italiju.

k: uvid u jezik, pravopis
tvoriti rećenice, upoznati različne zemlje

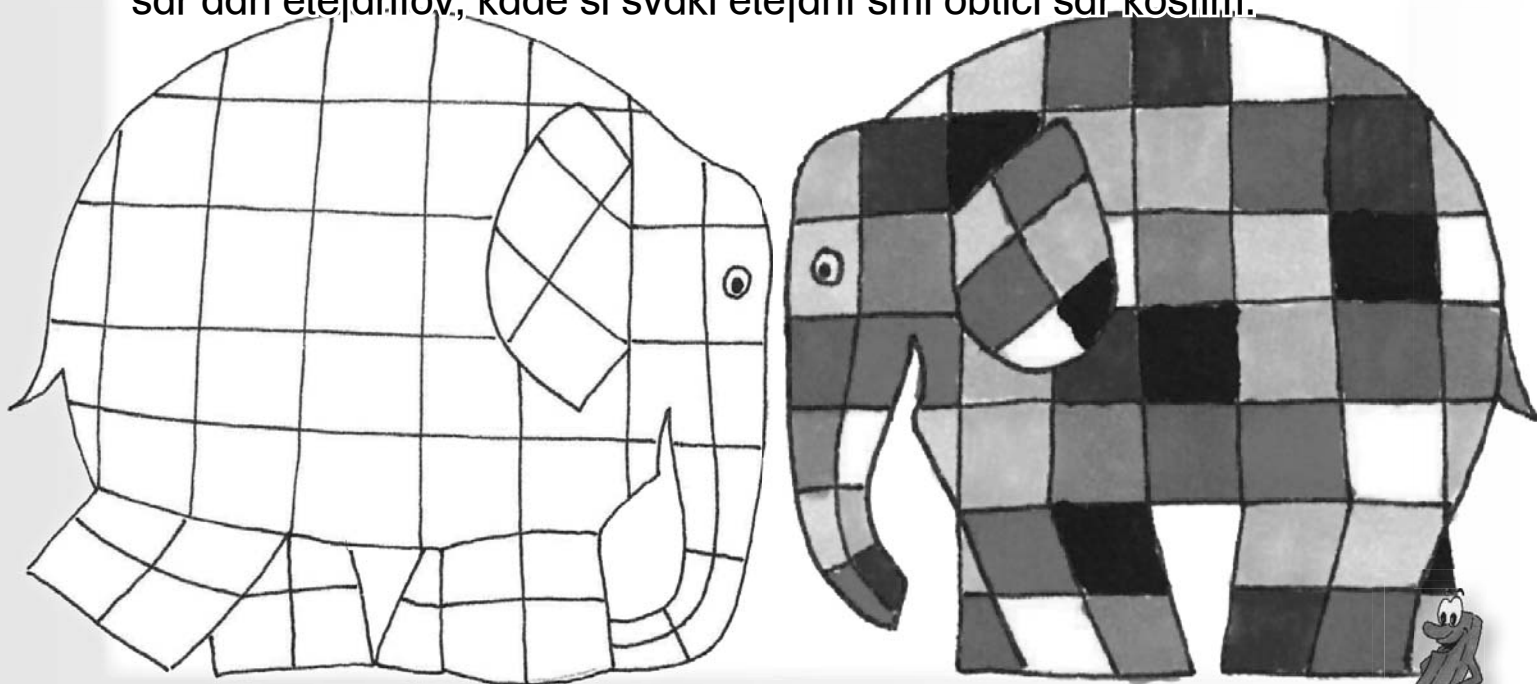
Elmar, šari elefant

Pročitaj tekst i pofarbaj sliku!

Elmar je živio u jednoj črijedi elefantov. Onde su bili veliki i mali elefanti, tanki i debeli. Svi elefanti su bili suri zvana Elmar. On je bio šar elefant s čuda farbami. Sve živine u lozi su poznale Elmara. On je bio uvijek veseo i se rado šalio.

Jednoga dana mu se svoj žitak već nije vidio, on je kanio projti daleko i nešto novoga doživiti. Elmar već nije kanio biti ta šari elefant koga svaki pozna. On je kanio biti kao svi drugi elefanti. Tako je našao pod jednim dudovim stablom (Maulbeerbaum) čuda surih bobice na tlu. Elmar se rulja simo i tamo po tlu i najednoč nastane sur.

To mu se jako vidi. Jer sada ga već nigdor neće pripoznati. Elmar projde opet najzad svojoj črijedi i zaista je tako kot si je on mislio. Niki ga nije pripoznao. Niki nije znao da je to on, do onoga dana kada je došlo nevrime. Godina je ziprala sve sure bobice i Elmar je opet izgledao kao prije. Svi drugi elefanti su bili srićni i su se veselili da je Elmar opet došao svojoj črijedi. Na uspomenu ovoga dana imaju elefanti svako ljeta jedan šar dan elefantov, kade si svaki elefant smi oblići šar kostim.

Sladoled u vlasi

Pročitaj tekst, a zatim odgovori na pitanja.

Topao ljetni dan je. Vani ima 34 gradi/stupnjev topline.

Amelie, nje brat Lukas i njihovi roditelji idu u kupališće.

Kako je lipo plivati u hladnoj vodi po ovom vrimenu!

Smiju se i zabavljaju se. Zatim dica proteču k roditeljem.

„Mama, mama, moremo kupiti sladoled?“ viču u zboru.

Majka se smije. „Samo pitajte tatu, je li ima novčanik/mošnju

sa sobom.“ S pinezi idu kupiti sladoled i kupu si po tri kuglje

sladoleda. Srićno se otpravu opet najzad k svojim roditeljem.

Lukas se popikne i spade, a njegov sladoled se zamaže u Ameli-

jovu frizuru. Obadva plaču. Amelie zbog umazane frizure, a Lukas

zbog male rane na koljenu i zgubljenoga sladoleda. Njevi roditelji

dobižu. Otac pomaže Luki ustati. Ima samo malu ranu i dobije novi

sladoled. Amelie ide s majkom u sobu za tuširanje i opere vlase.

Sada se svi moru opet nasmijati.

Pitanja o tekstu: **Koliko gradi ima vani?**

Kamo se otpravi cijela obitelj?

Gdo se potpikne?

Koliko kugljov sladoleda si kupu Amelie i Lukas?

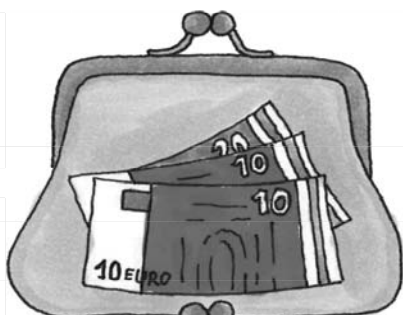
k: čitanje
čitati tekst i razumiti smisao

minimulti novi moj

Pinezi u mošnji

Prebroji, koliko pinez imaju pojedina dica u mošnji i nadopuni rečenicu.

Leo:

Leo ima _____ eurov.

Lena:

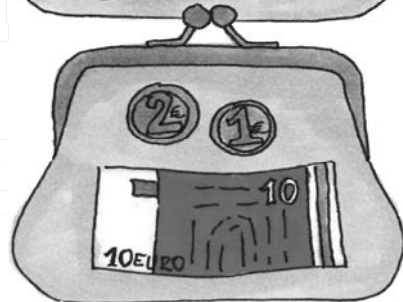
Lena ima _____ eurov.

Ben:

Ben ima _____ eurov.

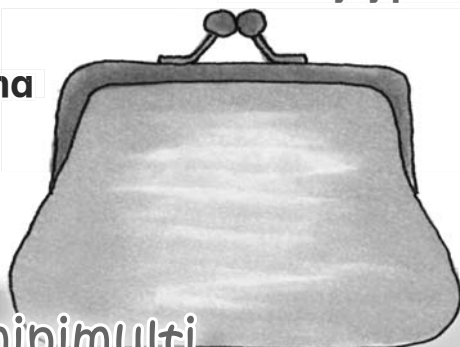
Julia:

Julia ima _____ eurov.

Namoljaj pineze u mošnje dice.

Nina ima
12 €.

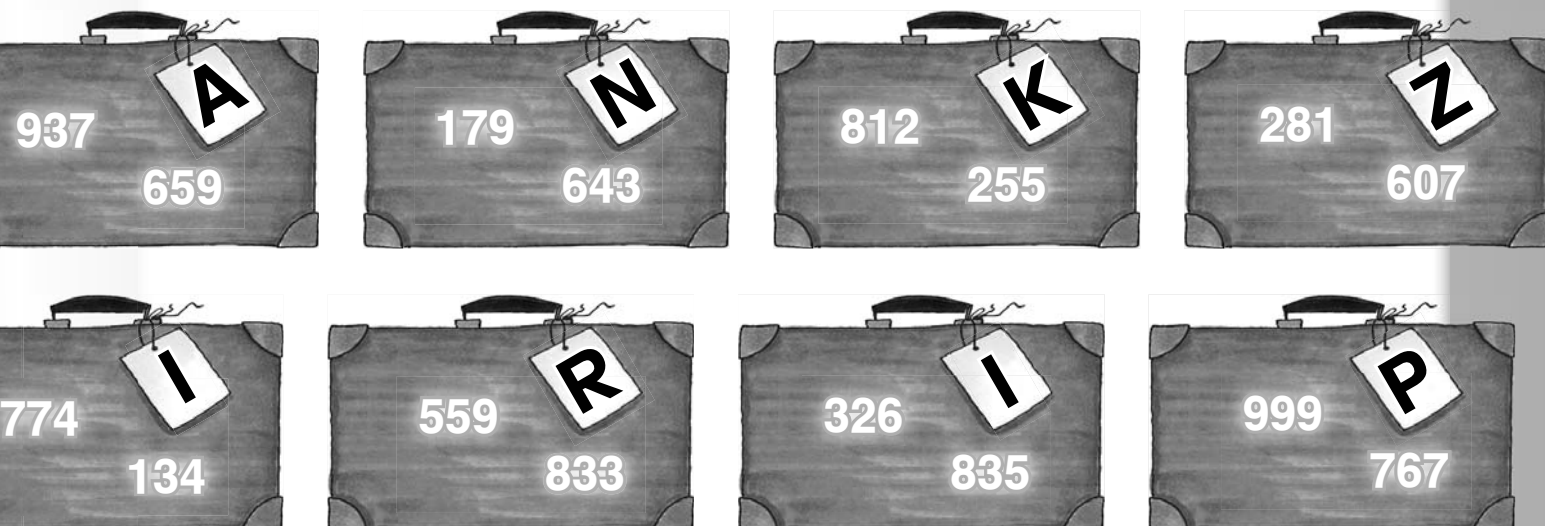

Sara ima
16 €.

Putovanje

Rješi račune u kuferu. **Subtrahiraj** svenek manji broj od većega. Onda poredi rezultate po veličini, počni najmanjim rezultatom. Ku rič dostaneš?

Ovo je iskana rič: _____

Ema i nje obitelj se vozu na odmor na morje.

Prvu pauzu načinju po 187 km.

254 km kasnije postanu po drugi put.

Po daljnji 244 km dojdju na cilj.

Koliko kilometrov su se ukupno vozili do morja?

račun: _____

odgovor: _____

k: operiranje
računati i označiti pravilne odgovore

minimulti novi moj

štar

sunčati se

roniti u vodi

voziti se čamcem

jisti sladoled

igrati se s prijateljem/prijateljicom

Kockaj se i vozi se na o
Govori: „U praz

skakati
u vodu

graditi
pješčani
grad

pišačiti

iskati
školjke

cilj

odgovarajuće polje!
Prazniki ću....“

minimulti novi moj

Corona-virus

Svagdir se čuje sada nek corona, corona, corona.
Život se je za sve preminio. A mama mi uvijek govori:
„Operi si dobro ruke sapunom!”
Zač/Zašto? To kanim sada izviditi.

Pokus: Zač/Zašto se moraju prati ruke sapunom?
Ti trebaš: pladanj s vodom, papar, tekući sapun

Napuni jedan pladanj vodom.
Pošicaj u vodu papar,
tako da je cijela površina puna papra.
Papar je u našem pokusu corona-virus.
Virus načinji ljude bolesno/betežno.
Umoči sada tvoj prst u vodu s paprom.
Sada je papar na tvojem prstu.
To znači u našem pokusu,
da je sada virus na tvojem prstu.

Očisti sada tvoj prst i ga namaži sapunom.
Sada umoči prst opet u vodu.

Ča/Što se je stalo?

Prekriži pravi odgovor:

- Na prstu lipi još već papra ili corona-virusa.
- Sapun je porinuo papar ili corona-virus na stran.

Sada znaš, zač/zašto je pranje ruk sapunom tako važno!

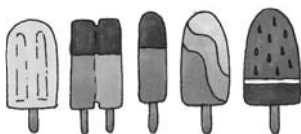

Pasoš za ljetno čitanje

Izriži obadva dijela i je zalipi skupa. Napravi leporelo.
Čitaj naloge i je izvrši u prazniki.

PASOŠ
za
ljetno čitanje

Čitaj pri
sunčanju
na ležaljki.

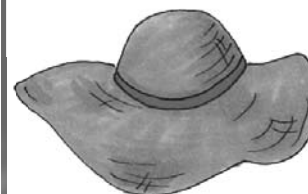
izvršeno

Čitaj
nogami
u vodi.

izvršeno

Čitaj
s krljačom
na glavi.

izvršeno

zalipi

Čitaj
bos/bosa
na sinokoši.

izvršeno

Čitaj
na zračnoj
madraci.

izvršeno

Čitaj
i pij
mrzlo piće.

izvršeno

Čitaj
i ji sočnu
melonu.

izvršeno

k: čitanje
razumiti i izvršiti naloge

minimulti novi moj

Pravila za ruke prati i za higijenu

„Operi si dobro ruke sapunom!”

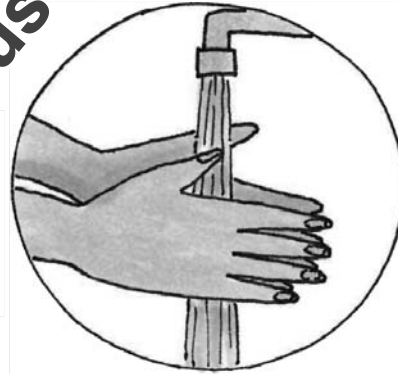
Temeljno
ruke smočiti!

Ruke okolo naokolo
nasapunati!

Najmanje 30 sekundov
prati! Jači jačku!

Ruke temeljno
splanuti/splaviti!

Ruke temeljno
osušiti!

Ako sam bolestan/
bolesna, ostanem doma!

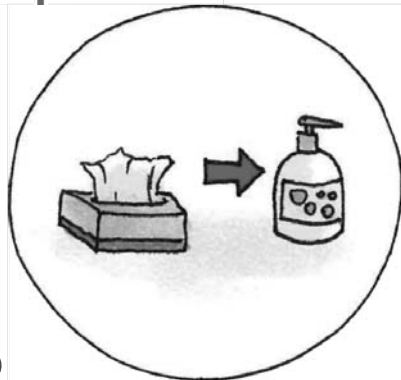

Pravila za ruke prati i za higijenu

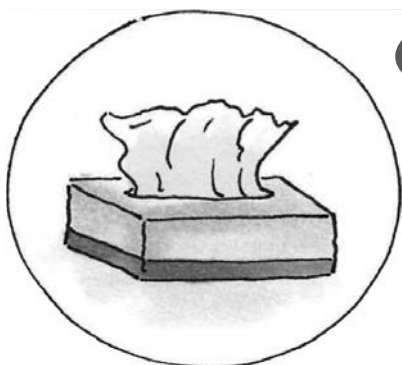
„Operi si dobro ruke sapunom!”

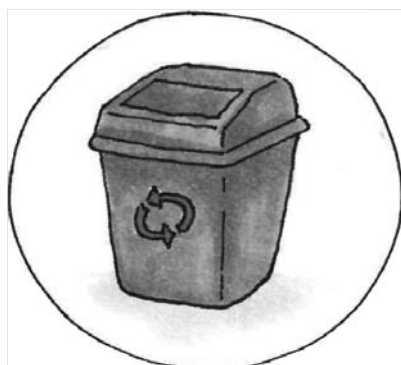
Važno: Ja kihnem i kašljem u podlakticu!

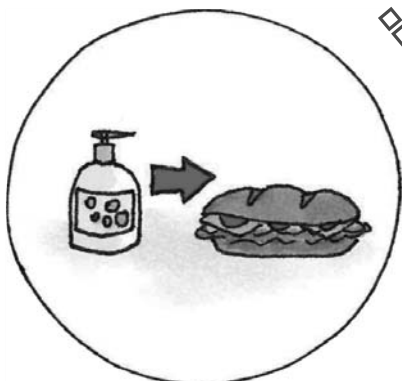
Po čišćenju nosa perem si ruke temeljno!

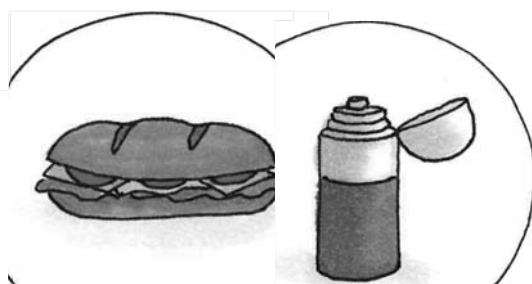
Ako si nos čistim, hasnujem novi rupčac!

Hasnovane rupčace veljek/odmah k smetlju!

Pred jilom si operem moje ruke temeljno!

Ja samo jim moju južinu i pijem iz moje floše!

Vilinski kralj

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832)

Gdo jaše po noći i vjetru kasno?
Otac sa svojim sinom je to.
Ima dičaka u naručju svom,
i drži ga čvrsto, i topli ga on.

Moj oče, moj oče, uši otvori!
Čuješ li što vilinski kralj govori?
Umiri se, miruj, dite moje,
Šum vjetra u suhom lišću to je.

Ljubim te, željan sam tvoje lipote.
Nisi li voljan, silom ću po te!
Moj oče, moj oče, strašno je to,
Vilinski kralj učinit će mi zlo.

Ovo su tri kitice balade „Vilinski kralj“ (u originalu „Der Erlkönig“), koju je napisao Johann Wolfgang von Goethe 1782. ljeta. Goethe je morebit najveći nimški književnik i mislilac. U ovoj baladi je pisao o ditetu, koje u svoji poslidnji trenutki života halucinira o vilinskom kralju.

Sadržaj balade: „Vilinski kralj“ govori o ocu i sinu koji po noći skupa jašu kroz lozu. Dičak se boji, a otac ga pita što nije u redu. Sin prestrašeno odgovara da vidi vilinskoga kralja. Otac ga kani umiriti i mu razlaže da mu se to samo čini, to je samo magla. No, vilinski kralj i dalje poziva dičaka na igru. Otac povida sinu, da je to što čuje samo šum vjetra i suho lišće. Vilinski kralj i dalje pokušava nagovoriti dičaka da mu se pridruži, a na kraju se dičak potuži ocu da će mu kralj još i učiniti zlo. Sada se otac prestraši i brzo odjaše sa sinom iz loze. Ali kad mučno izajde u domaći dvor, vidi da u ruka drži mrtvoga sina.

Čitajte baladu izražajno!

U baladi razgovaraju tri osobe: Otac, sin i vilinski kralj. Čitajte u uloga!

Na strani 19 je nimški tekst ove balade. Prispodobite ga s hrvatskimi kiticami!

Der Erlkönig

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832)

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind;
Er hat den Knaben wohl in dem Arm,
Er fasst ihn sicher, er hält ihn warm.

Mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht? –
Siehst, Vater, du den Erlkönig nicht?
Den Erlenkönig mit Kron' und Schweif? –
Mein Sohn, es ist ein Nebelstreif. –

„Du liebes Kind, komm, geh mit mir!
Gar schöne Spiele spiel' ich mit dir;
Manch' bunte Blumen sind an dem Strand,
Meine Mutter hat manch gülden Gewand.“ –

Mein Vater, mein Vater, und hörest du nicht,
Was Erlenkönig mir leise verspricht? –
Sei ruhig, bleibe ruhig, mein Kind;
In dürren Blättern säuselt der Wind. –

„Willst, feiner Knabe, du mit mir gehn?
Meine Töchter sollen dich warten schön;
Meine Töchter führen den nächtlichen Reihn
Und wiegen und tanzen und singen dich ein.“ –

Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort
Erlkönigs Töchter am düstern Ort? –
Mein Sohn, mein Sohn, ich seh' es genau:
Es scheinen die alten Weiden so grau. –

„Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt;
Und bist du nicht willig, so brauch' ich Gewalt.“ –
Mein Vater, mein Vater, jetzt fasst er mich an!
Erlkönig hat mir ein Leids getan! –

Dem Vater grauset's; er reitet geschwind,
Er hält in den Armen das ächzende Kind,
Erreicht den Hof mit Mühe und Not;
In seinen Armen das Kind war tot.

Prinos Muzičke vidnje škole Veliki Beharšof

k: čitanje

učvršćivanje razumivanja čitanja, koristiti literarne ponude

minimulti novi moj

Vilinski kralj

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832)

Gdo misli, da se u današnjem vrimenu školari ne moru oduševiti za baladu, koja je jur već od 200 ljet stara – ta se vkani. Za vrime koronakrize su šolarice i školari tretoga hrvatskoga razreda MSŠ Veliki Petarštof prezentirali modernu verziju „Vilinskoga kralja“ u posebnom TV-formatu „**COVID & MI TV**“ trojezično: na hrvatskom, nimškom i engleskom jeziku.

Mali odlomak engleske verzije:

Who rides so late through the windy night?
The father holding his young son so tight.
The boy is cradled safe in his arm,
He holds him sure and he holds him warm.

Yes, you my dear child, come go with me!
The games I play, you'll like them, come see.
The shore is coloured with flow'rs in bloom,
My mother's gold gowns, you will see soon.

Od sebe razumljivo su dica koristila i digitalne mogućnosti učnje: Producirala se je kreativna video-snimka, koju su postavili na domaću stranicu (homepage) MSŠ Veliki Petarštof.

Vilinski kralj

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832)

Dragi gledatelji i gledateljice!

U ovom momentu dostignula nas je tužna vest:

U južnom Gradišću se je dogodila tragična nesrića. Pokuš oca Ivo Š., da spasi njegovoga teško betežnoga sina Luku Š., je završio smrtno.

Zdvojni otac Ivo Š. pokušio je, da otprmi svoje teško betežno dite k vračitelju u grad. Pokidob se nije moglo prolaziti autom po cesti, ar je jak vihor iskorenio (entwurzelt) stabalja, je otac skupa sa sinom odjahao na konju do vračitelja.

Po izjavi šokiranoga oca je sin najednoč počeo fantazirati o vilinskom kralju.

Očividno je betežni dičak strašno sanjao zbog visoke vrućice. Iako je Ivo Š. pokušio sve, da spasi svojega sina Luku, je vračitelj mogao ustanoviti samo smrt dičaka.

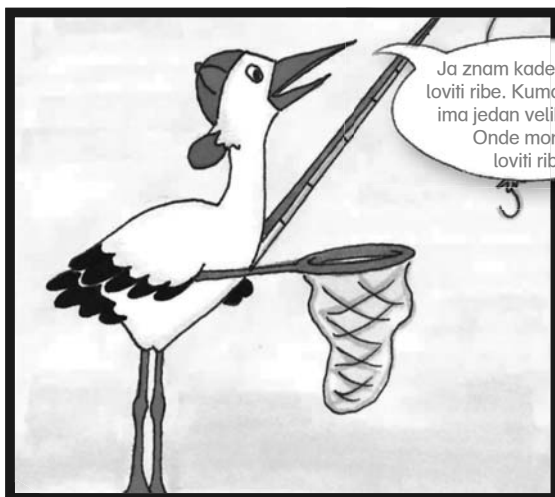
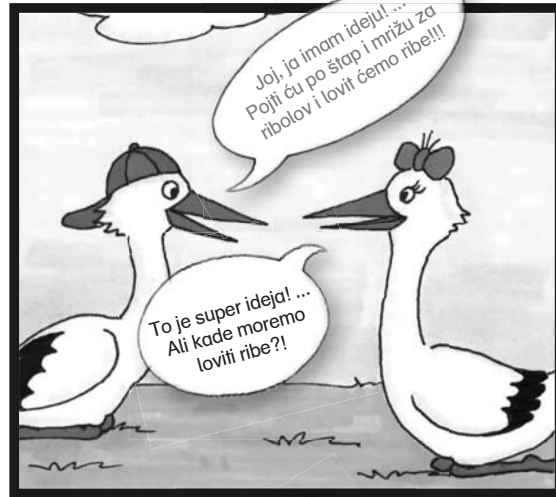
Nezna se još točno uzrok smrti.

Je li je bio **pogibelni virus Covid19**, koji je potribovao jur nekoliko žrtvov smrti, će se ispostaviti u dođući dani!

k: čitanje
učvršćivanje razumivanja čitanja

Naš mali štrok/Naša mala roda/gola

U kupališću!

Pročitaj i prekriži pravu sliku!

Feriji/Prazniki su, sunce sviti, vruće je.

Svaki si poka tašku za kupališće.

Memo si zapoka kreljute za plivanje.

Žirafa si zapoka veliki ručnik/obrisač.

Opica si zapoka ronilačke očalje.

Kuma Lili si zapoka labdu.

Čitaj dalje u drugom izdanju!

k: čitanje
razumiti čitane tekste, ki odgovaraju starosti

minimulti novi moj

Kopriva

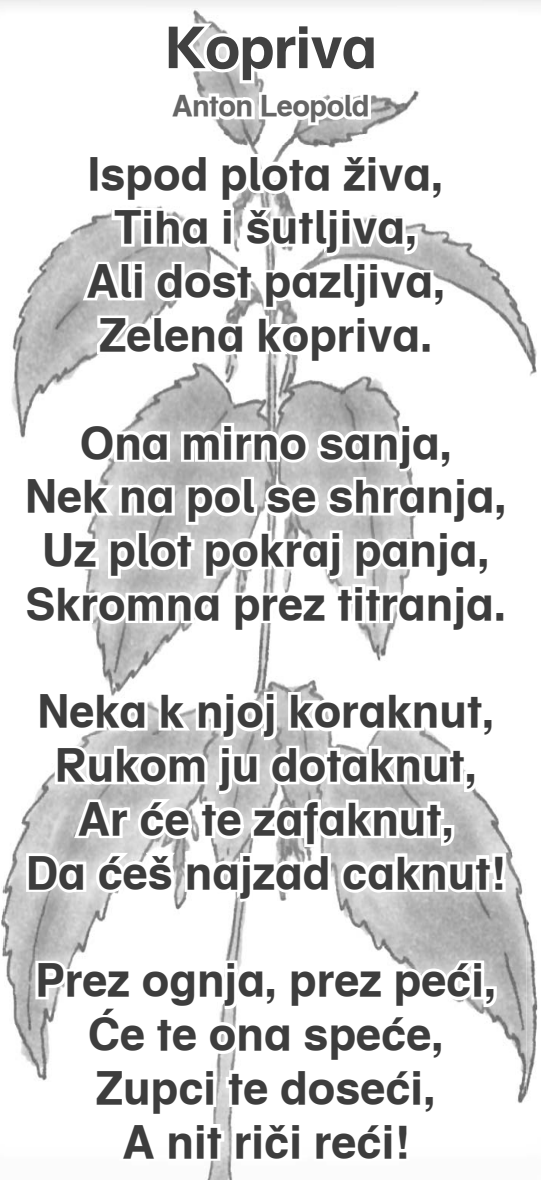
Anton Leopold

Ispod plota živa,
Tiha i šutljiva,
Ali dost pazljiva,
Zelena kopriva.

Ona mirno sanja,
Nek na pol se shranja,
Uz plot pokraj panja,
Skromna prez titranja.

Neka k njoj koraknut,
Rukom ju dotaknut,
Ar će te zafaknut,
Da ćeš najzad caknut!

Prez ognja, prez peći,
Će te ona speće,
Zupci te doseći,
A nit riči reći!

Kazalo

Prvi eksperimentat	2
Drugi eksperimentat	3
Svakdir je lipo, ali doma je najlipše	4
Živine u potoku i rijeki	5
Rješi ganjku!	6
Kako ćedu dica putovati?	7
Elmar, šari elefant	8
Stadoled u vlasi	9
Pinezi u mošnji	10
Putovanje	11
Igra kockom.....	12
Igra kockom.....	13
Corona-virus	14
Pasoš za ljetno čitanje	15
Pravila za ruke prati i za higijenu	16
Pravila za ruke prati i za higijenu	17
Vilinski kralj	18
Prinos MSŠ Veliki Petarštof	19
Vilinski kralj	20
Prinos MSŠ Veliki Petarštof	21
Klepeto.....	22
Memo: U kupališću!	23
Kopriva	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2020. HNVŠ
Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
VHS der burgenländischen Kroaten in 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum

Odgovorno uredništvo: Bognar Maria, Bunyai Štefan, Heisinger Elvira, Herzig Dagmar, Marlovits Heidemarie, Mersich Mirijam, Polgar Monika, Schweiger Peter, Sinkovits Elke, Varga Marlen

Lektorica: Zrinka Kinda, **Koordinatorica:** Vukman-Artner Karin

Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai Štefan

Opog minimulti digital: <http://www.bildungsserver.com/schulen/minimulti/default.htm>

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom **Bundeskanzleramt** aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

minimulti
digital

